

**Комунальний заклад Київської обласної ради
«Чорнобильський медичний фаховий коледж»**

ЗАТВЕРДЖУЮ
Заступник директора
з навчальної роботи
_____ Тетяна КРАВЧЕНКО
“ ___ ” _____ 20__р.

*Циклова комісія природничо-наукових
та соціально гуманітарних дисциплін*

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я
Спеціальність: 223 Медсестринство
Освітньо-професійна програма: Сестринська справа
Освітньо-професійний ступінь: Фаховий молодший бакалавр
Вид освітньої компоненти: Нормативна
Мова викладання: Українська

Методичні рекомендації до самостійної позааудиторної роботи

ОСНОВИ ПРАВОЗНАВСТВА

Викладачка основ правознавства,
Чернуха Валентина Миколаївна,
юрисконсульт

СХВАЛЕНО

на засіданні ЦК
природничо-наукових
та соціально гуманітарних дисциплін
Протокол № ___ від «___» _____ 2024 р.
Голова ЦК _____ Олександр ТОЛКАЧОВ

Мета вивчення курсу « Основи правознавства»

Головним завданням викладання курсу «Основи правознавства» в медичному коледжі є формування правової свідомості здобувачів освіти.

Після вивчення освітнього компонента здобувачі освіти повинні володіти компетенціями:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК. 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК. 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК. 1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці

СК. 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуацій, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК. 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

Програмні результати навчання (РН)

РН. 3. Застосовувати основні положення законодавств в охороні здоров'я.

РН. 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.

РН. 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

Програма курсу розрахована на 90 години, з них : 20 – годин лекцій, 20 – годин семінарських занять, 50 – годин самостійної роботи здобувачів освіти.

Форми навчального процесу :

- Лекції.

- Семінарські заняття.
- Організація самостійної роботи.
- Захист повідомлень, рефератів.
- Ситуативні завдання.
- Тестовий контроль знань здобувачів освіти.
- Диференційований залік.

Пам'ятки здобувачам освіти

Як слухати і записувати лекцію

Лекція - основна форма проведення занять. Її мета – передача викладачем теоретичного матеріалу і засвоєння його здобувачами освіти. В процесі прослуховування лекції треба *виділити і записати головне*. Для цього необхідно пам'ятати назву теми і слідкувати за викладенням матеріалу викладачем. Викладач робить логічні наголоси на найбільш важливих місцях, повторює їх декілька разів, наголошує на тому, що слід відмітити та запам'ятати. В кінці лекції викладач робить висновки, які слід особливо уважно слухати та запам'ятати.

При конспектуванні

- Залишайте в зошиті поле з лівої сторони (для поміток, уточнень)
- Не намагайтеся записати все дослівно.
- Записуйте лише найбільш суттєве.
- Користуйтеся загальновідомими скороченнями (Україна – У; управління- упр.; адміністративне право – адмін. право; місцеве самоврядування – м\с; народні депутати – н\д)Придумайте свої скорочення.
- Бажано мати різнокольорові ручки для того, щоб виділити, підкреслити найбільш важливе.

Після закінчення лекції слід уточнити у лектора погано зрозумілі положення лекції.

Підготовка повідомлення, виступу

При підготовці повідомлення, виступу обов'язкове дотримання декількох умов:

- Вибір теми, її уточнення;
- Визначення основної ідеї, мети і цілі виступу;
- Вибрати стиль (що і в якій послідовності буде говоритися)
- Оформлення матеріалу у вигляді плану, тезисів або повного викладу тексту.

Структура виступу така :

- Оголошення теми;
- Обумовленість її актуальності;
- Викладання основних положень, фактів;
- Підсумки.

Стиль викладання залежить від теми, цілі виступу, місця виступу (на семінарі, на практичному занятті, на урочистих зборах). Він може бути урочистим, пояснювальним, діловим, просвітницьким.

Як готуватися до семінарських занять

В процесі підготовки до семінарського заняття здобувач освіти повинен:

- Познайомитися з планом заняття;
- Вивчити відповідний лекційний матеріал по темі;
- Познайомитися з відповідними нормативними актами (до даного заняття)
- Продумати відповіді на запропоновані питання на обдумування;
- Вивчити і знати основні поняття теми, а для цього користуйтеся словником юридичних термінів;
- Намагайтесь застосувати свої знання в конкретних ситуаціях, які виникають у вашій сім'ї, родині;
- Підготуйте свій варіант життєвої ситуації по даній темі для розгляду на занятті.

Відповіді на питання повинні бути обґрунтовані.

Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>3 семестр</i>		
1	Основи теорії держави і права України. Право, мораль, медична етика та деонтологія	2
2	Основи конституційного права України. Права та обов'язки медичних працівників. Захист прав пацієнта	2
3	Основи адміністративного права України. Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я	2
4	Основи цивільного права і цивільного процесу. Цивільно-правовий статус медичного працівника	2
5	Основи трудового права. Особливості регулювання праці медичних працівників	2
6	Основи кримінального права. Кримінальна відповідальність в охороні здоров'я	2
7	Основи сімейного права. Медико-правові проблеми штучного запліднення	2

8	Основи права соціального захисту. Медичне обслуговування — одна з форм соціального забезпечення	2
9	Основи фінансового права України. Державна система медичної допомоги, її фінансування	2
10	Основи господарського права України. Приватна медична практика як вид спеціальної підприємницької діяльності	2
	Усього	20

Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
<i>4 семестр</i>		
1	Основи теорії держави і права України. Право, мораль, медична етика та деонтологія .	2
2	Основи конституційного права України. Права та обов'язки медичних працівників. Захист прав пацієнта .	2
3	Основи адміністративного права України. Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я	2
4	Основи цивільного права і цивільного процесу. Цивільно-правовий статус медичного працівника	2
5	Основи трудового права. Особливості регулювання праці медичних працівників	2
6	Основи кримінального права. Кримінальна відповідальність в охороні здоров'я	2
7	Основи сімейного права України. Проблеми штучного запліднення.	2
8	Основи права соціального захисту. Медичне обслуговування — одна з форм соціального забезпечення	2
9	Основи господарського права України. Приватна медична практика як вид спеціальної підприємницької діяльності.	2
10	Основи екологічного права та завдання санітарно-епідеміологічного нагляду в галузі охорони навколишнього середовища. Диференційований залік	2
	Усього	20

Самостійна робота

№ з/п	Назва тем	К-ть годин
1.	Основи теорії держави і права України. Право, мораль, медична етика та деонтологія	4
2.	Основи конституційного права України. Права та обов'язки медичних працівників. Захист прав пацієнта	5
3.	Основи адміністративного права України. Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я	5
4.	Основи цивільного права і цивільного процесу. Цивільно-правовий статус медичного працівника	5
5.	Основи трудового права. Особливості регулювання праці медичних працівників	5
6	Основи кримінального права. Кримінальна відповідальність в охороні здоров'я	4
7	Основи сімейного права. Медико-правові проблеми штучного запліднення	5
8	Основи права соціального захисту. Медичне обслуговування — одна з форм соціального забезпечення	4
9	Основи фінансового права України. Державна система медичної допомоги, її фінансування	4
10	Основи господарського права України. Приватна медична практика як вид спеціальної підприємницької діяльності	4
11	Основи екологічного права та завдання санітарно-епідеміологічного нагляду в галузі охорони навколишнього середовища	5
	Усього	50

Методичні вказівки № 1

до виконання самостійної позааудиторної роботи здобувачів освіти 2 курсу

Тема: Основи теорії держави і права України. Право , мораль, медична етика та деонтологія. Зв'язок лікарської етики та медичної деонтології з правовою культурою. Правова культура медичного працівника.

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ: Медицина у сучасному світі відіграє особливу роль у житті людини і суспільства. Відносини між лікарем і пацієнтом вимагають від медичних працівників професійних знань, належної правової бази у сфері охорони здоров'я, а також дотримання морально етичних норм. Охорона здоров'я медицина тісно пов'язані з моральністю, професійною етикою. В Україні, де охорона здоров'я і медична допомога визнані за Закон, не може бути недовіри і протиріч між пацієнтом і лікарем .У теорії розрізняють два поняття- медична етика і лікарська етика. Перше поняття є ширшим, оскільки розкриває принципи і правила поведінки не лише лікаря, а й медичних сестер, лаборантів, фельдшерів, молодшого медичного персоналу та інших медичних працівників. Складовою частиною медичної етики є медична деонтологія, тобто наука про належне виконання професійних обов'язків медичними працівниками. Існує чимало документів щодо лікарської етики та деонтології. Упродовж тривалого часу етичні положення не кодифікували, вони існували або у вигляді окремих положень і висловів, або у вигляді перекладених адаптованих праць Гіппократа (460- 370 рр. до н.е.) У сучасній медицині великого значення набула його етика, основними положеннями якої є :

1. Повага до життя;

2. Заборона на заподіяння шкоди хворому;

3. Повага до особистості хворого.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК. 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК. 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК. 1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці

СК. 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуацій, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК. 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

Програмні результати навчання (РН)

РН. 3. Застосовувати основні положення законодавств в охороні здоров'я.

РН. 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

Навчальна мета :

Здобувачі освіти повинні знати :

- 1. Зв'язок лікарської етики та медичної деонтології з правовою культурою.*
- 2.Правова культура медичного працівника.*
- 3.Правове виховання : поняття, ознаки, функції.*

Здобувачі освіти повинні вміти :

- 1.Правильно вибирати та аналізувати правові норми в процесі їх практичного застосування.*
- 2. Приймати законні ,обґрунтовані та доцільні рішення з усіх питань, які виникають у повсякденному реальному житті.*
- 3. Набути твердих навичок використання отриманих знань у стандартних ситуаціях - під час виконання практичних вправ, розв'язання задач, аналізу навчальних тестів, що дасть змогу орієнтуватися в реальних життєвих ситуаціях і приймати правильне рішення.*

Зміст теми, план

- 1.Зв'язок лікарської етики та медичної деонтології з правовою культурою.*
- 2. Правова культура медичного працівника.*
- 3. Правове виховання : поняття, ознаки, функції.*

Орієнтовна карта для самостійної роботи з літературою з теми «Основи теорії держави і права України»

<i>Основні завдання</i>	<i>Вказівки</i>
-------------------------	-----------------

Методичні вказівки № 2

до виконання самостійної позааудиторної роботи здобувачів освіти

Тема : Основи конституційного права України. Права та обов'язки медичних працівників.

Актуальність теми :

Охорона здоров'я медицина тісно пов'язані з моральністю, професійною етикою. Медицина та охорона здоров'я – це система державних та суспільних заходів запобігання хворобам, лікування їх забезпечення гігієнічних умов праці ,побуту, максимальної працездатності і довголіття населення. На лікарів та медичних працівників поширюються всі громадянські права. На них покладені загальногромадянські обов'язки та відповідальність за суворе дотримання вимог чинних законів. Держава визначає для медичних працівників їхні професійні права, встановлює норми, закони, межі лікарських прав та вимагає відповідальності за їх порушення. Початки медичної правової культури медпрацівника закладаються ще під час навчання у коледжі . Правова культура медпрацівника – це вміння розрізняти законність і незаконність, розуміти вимоги законів та оперувати ними в службових та інших ситуаціях і, нарешті, розуміння того, що право і медицина співіснують і тісно пов'язані не лише історично ,а й предметом своєї діяльності, а саме – вони мають справу із найдорожчим, що є в людини – її життям, здоров'ям, честю і гідністю.

Після вивчення теми здобувачі освіти повинні володіти компетенціями:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК. 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК. 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК. 1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці

СК. 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуацій, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК. 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

Програмні результати навчання (РН)

РН. 3. Застосовувати основні положення законодавств в охороні здоров'я.

РН. 4. Вести медичну документацію за формами, встановленими нормативно-правовими документами.

РН. 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

Навчальна мета :

Здобувачі освіти повинні знати:

- 1. Поняття, предмет конституційного права.*
- 2. Конституційно-правовий статус людини і громадянина в Україні.*
- 3. Права та обов'язки медичних працівників.*
- 4. Визначення поняття «пацієнт».*
- 5. Права пацієнта.*

Здобувачі освіти повинні вміти :

- 1. Правильно вибирати та аналізувати правові норми в процесі їх практичного застосування.*
- 2. Приймати законні, обґрунтовані та доцільні рішення з усіх питань, які виникають у повсякденному реальному житті.*
- 3. Набути твердих навичок використання отриманих знань у стандартних ситуаціях – під час виконання практичних вправ, розв'язання задач, аналізу навчальних тестів, що дасть змогу орієнтуватися в реальних життєвих ситуаціях і приймати правильне рішення.*

Зміст теми план

- 1. Конституційно - правовий статус людини і громадянина в Україні.*
- 2. Громадянство України як постійний зв'язок особи та держави.*
- 3. Права та обов'язки медичних працівників.*
- 4. Визначення поняття «пацієнт».*
- 5. Права пацієнта.*

Рекомендована література

Нормативна:

Конституція України від 28 червня 1996 р. / Відомості Верховної Ради України -1996.- №30.-141 с.

Закон України від 18 вересня 2001 року « Про громадянство України» /Відомості Верховної Ради України -2001.- № 13.- 65 с.

Навчальна :

Основи права і законодавства в охороні здоров'я -Підручник Л.Є. Братанюк, 2010 Медицина 63 с.

Допоміжна:

Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський колектив: В.П. Пастухов, В.Ф. Пеньківський та н..2005 Алерта 347 с.

Мірошніченко В.О. Правознавство. Навч. Посіб.-К.: ЦУЛ, 2019

Орієнтовна карта для самостійної роботи з літературою з теми «Основи конституційного права України»

<p><i>1. Вивчити:</i></p> <p>основні поняття та терміни з теми:</p> <p><i>2.Скласти тезисний конспект за планом.</i></p>	<p><i>Конституція; предмет конституційного права, громадянство України, гарантії прав і свобод, громадянин, громадянство, правовий статус особи, правові гарантії, права медичних працівників, пацієнт.</i></p> <p><i>1. Поняття та предмет конституційного права.</i></p> <p><i>2.Громадянство України як постійний зв'язок особи і держави.</i></p> <p><i>3.Права та обов'язки медичних працівників.</i></p> <p><i>4.Визначення поняття пацієнт.</i></p> <p><i>5.Права пацієнта.</i></p>
---	--

Матеріали для самоконтролю:

Теми рефератів, повідомлень :

1.Зв'язок лікарської етики та медичної деонтології з правовою культурою.

Правова культура медичного працівника. Правове виховання : поняття, ознаки, функції.

2.Права та обов'язки медичних працівників. Визначення поняття «пацієнт». Права пацієнтів.

Література для рефератів, повідомлень:

Нормативна:

Конституція України від 28 червня 1996 р. / Відомості Верховної Ради України -1996.- №30.-141 с.

Закон України від 18 вересня 2001 року « Про громадянство» України» /Відомості Верховної Ради України -2001.- № 13.- 65 с.

Навчальна :

Основи права і законодавства в охороні здоров'я -Підручник Л.Є. Братанюк, 2010 Медицина 63 с.

Основи права України – Навчальний посібник для медичних закладів освіти О.І. Комаров 2004 Здоров'я 99 с.

Допоміжна:

Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський колектив: В.П. Пастухов, В.Ф. Пеньківський та н..2005 Алерта 347 с.

Мірошніченко В.О. Правознавство. Навч. Посіб.-К.: ЦУЛ, 2019

Методичні вказівки № 3

до виконання самостійної позааудиторної роботи

Тема: **Основи адміністративного права України. Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я.**

Актуальність теми : Охорона здоров'я – система заходів, спрямованих на забезпечення, збереження, та розвиток фізіологічних та психічних функцій, оптимальної працездатності та соціальної активності людини. Правове регулювання в системі охорони здоров'я здійснюється на основі Конституції України. Відповідно до статті 49 Конституції України охорона здоров'я забезпечується шляхом державного фінансування відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм. Держава створює умови для ефективного, доступного, для всіх громадян медичного обслуговування. У державних і комунальних медичних закладах допомога надається безкоштовно.

Після вивчення теми здобувачі освіти повинні володіти компетенціями:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК. 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК. 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК. 1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці

СК. 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуацій, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

Програмні результати навчання (РН)

РН. 3. Застосовувати основні положення законодавств в охороні здоров'я.

Навчальна мета

Здобувачі освіти повинен знати:

1.Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я;

а) у сфері послуг (адміністративні правопорушення, що посягають на права споживачів медичних послуг)

б) у галузі стандартизації, якості продукції, метрології та сертифікації;

в) що посягають на встановлений порядок управління.

2.Адміністративна відповідальність медичних працівників:

а) принципи адміністративної відповідальності;

б) види адміністративних стягнень.

3. Дисциплінарна відповідальність медичних працівника.

а) Принципи накладання дисциплінарного стягнення у сфері медичної діяльності.

4. Загальна характеристика управління санітарно-епідемічним наглядом.

5. Адміністративна відповідальність та фінансові санкції за порушення санітарного законодавства

Здобувачі освіти повинен вміти:

1.Орієнтуватися в : «Кодексі про адміністративні правопорушення»

2.Правильно вибирати та оцінювати правові норми в процесі їх фактичного застосування.

Зміст теми, план:

Адміністративне правопорушення, поняття, ознаки, склад.

Види адміністративних стягнень.

Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я. Адміністративна відповідальність медичних працівників.

Дисциплінарна відповідальність медичних працівників.

Основні принципи накладання дисциплінарного стягнення у сфері медичної діяльності. Загальна характеристика управління санітарно-епідемічним наглядом.

Адміністративна відповідальність. Фінансові санкції за порушення санітарного законодавства

Рекомендована література

Нормативна:

Кодекс України про адміністративні правопорушення.- К.: Атіка 2004. 600с.

Закон України « Про забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення» 1999р.

Навчальна :

Основи права і законодавства в охороні здоров'я -Підручник
Л.Є.Братанюк,2010 Медицина 96 с.

Допоміжна:

Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський
колектив:В.П.Пастухов,В.Ф.Пеньківський та н..2005 Алерта 347 с.

Адміністративне право України /Ю.П. Битяк - Х.: Право, 2003. -576 с.

Орієнтовна карта для самостійної роботи з літературою з теми «Основи адміністративного права України»

<p>Вивчити:</p> <p>1.основні поняття та терміни з теми:</p> <p>2.Скласти:</p> <p>тезисний конспект за планом:</p>	<p><i>Адміністративне право,</i></p> <p><i>Адміністративна відповідальність,</i></p> <p><i>Адміністративне правопорушення,</i></p> <p><i>Адміністративне стягнення, адміністративний примус, адміністративно-правові відносини, принципи адміністративної відповідальності, адміністративне затримання, адміністративний арешт, санітарно-епідемічний нагляд, санітарне законодавство</i></p> <p><i>Адміністративні правопорушення в галузі охорони здоров'я;</i></p> <p><i>а) у галузі охорони здоров'я населення,</i></p> <p><i>б) у сфері послуг (адміністративні правопорушення, що посягають на права споживачів медичних послуг)</i></p> <p><i>в) у галузі стандартизації, якості продукції, метрології та сертифікації;</i></p> <p><i>г) що посягають на встановлений порядок управління.</i></p> <p><i>2.Адміністративна відповідальність медичних працівників;</i></p> <p><i>а) принципи адміністративної відповідальності;</i></p> <p><i>б) види адміністративних стягнень.</i></p> <p><i>3. Дисциплінарна відповідальність медичних працівника.</i></p>
---	--

	<p><i>а) Принципи накладання дисциплінарного стягнення у сфері медичної діяльності.</i></p> <p><i>4. Загальна характеристика управління санітарно-епідемічним наглядом.</i></p> <p><i>5. Адміністративна відповідальність та фінансові санкції за порушення санітарного законодавства.</i></p>
--	--

Матеріали для самоконтролю:

Питання для самоконтролю

1. Дайте визначення терміна «Адміністративне правопорушення».
2. Адміністративна відповідальність як вид юридичної відповідальності.
3. Які органи уповноважені розглядати справи про адміністративні правопорушення.
4. Які існують види відповідальності медичних працівників за вчинені правопорушення.
5. Охарактеризуйте управління санітарно-епідеміологічного нагляду.

Завдання 1.

2. Розв'яжіть ситуацію.

Іноземець Владайтіс П. ухилився від виїзду з України після закінчення відповідного терміну перебування. Чи є це діяння правопорушенням? Чи буде Владайтіс П. відповідати за дане правопорушення? Який вид відповідальності за даний проступок передбачено українським законодавством?

Як зміниться ситуація, якщо стане відомо, що його наміром було набути статусу біженця і він перебував на території України протягом часу необхідного для звернення до відповідного органу міграційної служби із заявою про надання йому статусу біженця?

Для розв'язання ситуації скористайтесь Кодексом про адміністративні правопорушення або документами, розміщеними на сайті Державного департаменту з питань громадянства. [http: WWW.ddgirfo.org.ua](http://WWW.ddgirfo.org.ua)

Теми рефератів, повідомлень:

1. Загальна характеристика управління санітарно-епідемічним наглядом.

2.Адміністративна відповідальність та фінансові санкції за порушення санітарного законодавства.

Література для рефератів та повідомлень:

Нормативна:

Кодекс України про адміністративні правопорушення.- К.: Атіка 2004. 600с.

Закон України « Про забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення» 1999р.

Навчальна :

Основи права і законодавства в охороні здоров'я -Підручник
Л.Є.Братанюк,2010 Медицина 96 с.

Основи права України – Навчальний посібник для медичних закладів освіти
О.І.Комаров 2004 Здоров'я 99 с.

Допоміжна:

Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський
колектив:В.П.Пастухов,В.Ф.Пеньківський та н..2005 Алерта 347 с.

Адміністративне право України /Ю.П. Битяк - Х.: Право, 2003. -576 с.

Методичні вказівки № 4

до виконання самостійної позааудиторної роботи здобувачів освіти

Тема: **Основи цивільного права і цивільного процесу . Цивільно-правовий статус медичного працівника. Відповідальність у цивільному праві та її підстави.**

Актуальність теми : Медичні працівники- звичайні люди які мають згідно з Конституцією України такі самі права , як і решта громадян країни . Кожний медпрацівник має такі права:право на життя, охорону здоров'я, на безпечне для життя та здоров'я навколишнє природне середовище, на освіту і можливості заробляти на життя працею. яку він вільно обирає або на яку погоджується, на відпочинок,повагу честі та гідності,ділової репутації. Ці права закріплені у Конституції України, ширше будуть представлені в даній темі.

Після вивчення теми здобувачі освіти повинні володіти компетенціями:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК. 1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці

СК. 7. Здатність до вміння обирати обгрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуацій, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК. 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

Програмні результати навчання (РН)

РН. 3. Застосовувати основні положення законодавств в охороні здоров'я.

Навчальна мета:

Здобувачі освіти повинні знати :

1. Відповідальність у цивільному праві та її підстави.
2. Цивільно-правова відповідальність медичних працівників.

3. Мораль та шкода.

4. Принципи компенсації моральної шкоди у сфері медичної діяльності.

Здобувачі освіти повинні вміти :

Набути твердих навичок з використання отриманих знань у стандартних ситуаціях – під час розв'язання ситуаційних задач, аналізу навчальних тестів, що дасть змогу орієнтуватися в реальних життєвих ситуаціях і приймати правильне рішення.

Зміст теми. План вивчення теми:

1. Відповідальність у цивільному праві та її підстави.

2. Цивільно-правова відповідальність медичних працівників.

3. Мораль та шкода.

4. Принципи компенсації моральної шкоди в сфері медичної діяльності.

Рекомендована література:

Нормативна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. / Відомості Верховної Ради України – 1996, - № 30. - 141 с.

2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р.; Офіційний текст, -К.; Юрінком Інтер, 2003 – 464 с.

3. «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19 листопада 1992 р.

4. Закон України «Про захист прав споживачів» від 12 травня 1999 р. (нова редакція від 1 грудня 2005 р.)

5. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 р.

Навчальна :

*Основи права і законодавства в охороні здоров'я - Підручник
Л.Є.Братанюк, 2010 Медицина 96 с.*

*Основи права України – Навчальний посібник для медичних закладів освіти
О.І.Комаров 2004 Здоров'я 99 с.*

Допоміжна:

*Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський
колектив: В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський та н.. 2005 Алерта 347 с.*

Карта для самостійної роботи з літературою з теми «Відповідальність у цивільному праві»

Основні завдання	Вказівки
<p>1. Вивчити:</p> <p>Основні поняття та терміни:</p> <p>2. Скласти :</p> <p>тезисний конспект за планом</p>	<p><i>Цивільне право; спадкове право, цивільна дієздатність, цивільна правоздатність, юридична особа, право на здоров'я, спадкування, фізична особа, заповіт, цивільна відповідальність, зобов'язання, конфіскація, об'єкти цивільних правовідносин, право власності, право інтелектуальної власності, фізична шкода здоров'ю, медичне страхування.</i></p> <p><i>1. Відповідальність у цивільному праві.</i></p> <p><i>2. Підстави цивільної відповідальності.</i></p> <p><i>3. Які можуть бути збитки?</i></p> <p><i>4. Які є різновиди цивільно-правової відповідальності?</i></p> <p><i>5. В яких випадках цивільно -правова відповідальність настає без провини?</i></p> <p><i>6. Як пов'язане цивільне право з трудовим?</i></p> <p><i>7. В яких випадках настає договірна відповідальність?</i></p> <p><i>8. В яких випадках настає деліктна відповідальність?</i></p> <p><i>9. Що таке мораль і як вона пов'язана з цивільним правом?</i></p> <p><i>10. Що таке шкода та які види шкоди існують в цивільному праві?</i></p> <p><i>11. Що таке моральна шкода її суть .</i></p> <p><i>12. Принципи компенсації моральної шкоди в сфері медичної діяльності.</i></p>

Матеріали для самоконтролю:

Продовжіть думку

Моральна шкода полягає у

Моральна оцінка – це

Шкода буває :.....

Теми рефератів, повідомлень:

1. Відповідальність у цивільному праві, її підстави.
2. Цивільно-правова відповідальність медичних працівників. Мораль та шкода. Принципи компенсації моральної шкоди у сфері медичної діяльності.

Література для рефератів, повідомлень.

Нормативна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. / Відомості Верховної Ради України – 1996,- № 30.- 141 с.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р.; Офіційний текст, -К.;Юрінком Інтер, 2003 – 464 с.
3. «Основи законодавства України про охорону здоров'я» від 19 листопада 1992 р.
4. Закон України «Про захист прав споживачів» від 12 травня 1991 р. (нова редакція від 1 грудня 2005 р.)
5. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 р.

Навчальна :

Основи права і законодавства в охороні здоров'я - Підручник
Л.Є.Братанюк, 2010 Медицина 96 с.

Основи права України – Навчальний посібник для медичних закладів освіти
О.І.Комаров 2004 Здоров'я 99 с.

Допоміжна:

Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський
колектив: В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський та н.. 2005 Алерта 347 с.

Методичні вказівки № 5

до виконання самостійної позааудиторної роботи здобувачів освіти

Тема: Основи трудового права. Особливості регулювання праці медичних працівників.

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ: *Праця людини, її результати завжди цінувалися суспільством, визначали в ньому становище людини. Тому такі важливі права, як право на працю та інші тісно пов'язані з ним права (на підприємницьку діяльність, відпочинок, страйк, соціальний захист) закріплено в Конституції України.*

Кожна людина має право на вільний вибір професії та на добровільне погодження на неї. Це означає, що тільки конкретній людині належить виключне право розпоряджатися своїми здібностями до праці. На медичних працівників поширюються всі громадянські права. На них покладені загальногромадські обов'язки та відповідальність за суворе дотримання вимог чинних законів. Держава визначає для лікарів та медичних працівників їхні професійні права, встановлює норми, закони, межі лікарських прав та вимагає відповідальності з їх порушення.

Після вивчення теми здобувачі освіти повинні володіти компетенціями:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК. 6. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК. 8. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК. 1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці

СК. 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуаціях, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

Програмні результати навчання (РН)

РН. 3. Застосовувати основні положення законодавств в охороні здоров'я.

Навчальна мета:

Здобувачі освіти повинні знати :

- 1. Систему оплати працівників охорони здоров'я у разі відхилення від нормальних умов праці.*
- 2. Матеріальна відповідальність у закладах охорони здоров'я.*
- 3. Охорона праці в закладах охорони здоров'я.*
- 4. Юридична відповідальність медичних працівників за порушення законодавства про охорону здоров'я.*

Здобувачі освіти повинні вміти:

- 1. Приймати законні, обґрунтовані та доцільні рішення з трудових питань, які виникають у повсякденному реальному житті.*
- 2. Набути твердих навичок з використання отриманих знань у стандартних ситуаціях – під час виконання вправ, аналізу навчальних тестів, юридичних задач.*

Зміст теми:

- 1. Оплата праці працівників охорони здоров'я у раз відхилення від нормальних умов праці.*
- 2. Поняття основної та додаткової заробітної плати.*
- 3. Система оплати праці.*
- 4. Матеріальна відповідальність у закладах охорони здоров'я.*

Рекомендована література

Нормативна

- 1. Конституція України від 28 червня 1996 р. / Відомості Верховної Ради України – 1996, - № 30. - 141 с.*
- 2. Кодекс законів про працю України; / Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами/ Відп.ред. В.М.Вакуленко, О.П.Товстенко, - К.;Юрінком Інтер, 2005, - 1040 с.*

Навчальна :

*Основи права і законодавства в охороні здоров'я - Підручник
Л.Є.Братанюк, 2010 Медицина 205 с.*

*Основи права України – Навчальний посібник для медичних закладів освіти
О.І.Комаров 2004 Здоров'я 163 с.*

*Охорона праці в лікувально-профілактичних закладах-безпека
життєдіяльності – навчальний посібник В.Тарасюк 2010 Медицина 5с.*

Допоміжна:

*Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський
колектив: В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський та ін.. 2005,- Алерта 293 с.*

*Основи правознавства- Навчальний посібник
В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський, М.Ю.Наум 2000,- Знання 228 с.*

*Охорона праці у медицині та фармакології / В.М.Мороз, І.В.Сергета, Н.М.
Фещук,- Вінниця; Нова книга, 2005,- 544с.*

Карта для самостійної роботи з літературою з теми « Основи трудового права»

Основні завдання	Вказівки
Вивчити: Основні поняття та терміни теми: Дати відповіді на питання:	<p><i>Трудове право, предмет трудового права, трудові правовідносини, колективний договір, трудовий договір, контракт, робочий час, час відпочинку, відпустки, заробітна плата, охорона праці, матеріальна відповідальність.</i></p> <p><i>1. Що таке заробітна плата?</i></p> <p><i>2. Що означає тарифна система оплати праці? З чого вона в себе включає?</i></p> <p><i>3. Які є види заробітної плати?</i></p> <p><i>4. Що означає погодинна форма оплати праці? Які існують її різновиди.</i></p> <p><i>5. Схарактеризуйте Наказ Міністерства охорони здоров'я та праці і соціальної політики України №</i></p>

308/519 від 5 жовтня 2005 р.

6. Ознайомтесь із змістом спільного листа Міністерства охорони здоров'я України №10.03.67/112 від 22.01 2007р. та Міністерства праці та соціальної політики України №322/0/14-17/13-15 від 18.01.2007р. Визначте основні положення його.

7. Яким документом встановлюється доплата медичним працівникам за використання в роботі дезінфекційних засобів?

Яким категоріям.

8. Ознайомтесь із змістом Наказу Міністерства праці та соціальної політики і охорони здоров'я України № 308 /519 від 5 жовтня 2005 р. «Про впорядкування умов оплати праці працівників закладів охорони здоров'я та установ соціального захисту населення»

9. Які доплати та надбавки медичним працівникам додають за відпрацьовану місячну норму робочого часу.

10. Що означає індивідуальна матеріальна відповідальність та який порядок її накладення.

11. Що означає колективна матеріальна відповідальність.

12. В яких випадках наступає обмежена матеріальна відповідальність.

13. Що означає повна матеріальна відповідальність.

14. Що включає в себе поняття охорони праці в медицині.

15. Охарактеризуйте систему управління охороною праці в медицині.

16. Якими документами регламентується робота комісії з охорони праці, де із якою метою вона створюється.

17. Яка наступає юридична відповідальність за порушення нормативних документів про охорону праці.

Питання для самоконтролю

1. Які категорії працівників несуть спеціальну дисциплінарну відповідальність?
2. Порівняйте матеріальну відповідальність за трудовим правом і майнову відповідальність за цивільним правом.
3. Визначте сторони колективних трудових спорів (конфліктів)
4. Яка настає юридична відповідальність за порушення законодавства про охорону здоров'я. Назвіть види юридичної відповідальності.
5. Як здійснюється охорона праці в закладах охорони здоров'я.

Ситуаційні задачі

Задача 1.

12 березня 2011 року директор автотранспортного підприємства видав наказ, яким заборонив бухгалтерії виплачувати слюсарю В. належну йому заробітну плату, і дав розпорядження видавати зарплату його дружині. Такі заходи були вмотивовані тим, що В зловживаючи спиртними напоями, поставив себе і свою сім'ю у скрутне матеріальне становище.

Чи правомірний наказ директора?

Задача 2.

Лаборант В. під час лабораторного дослідження підключив прилад до мережі високої напруги, у результаті прилад став непридатним для подальшого використання. Наказом по лікарні В. було оголошено сувору догану і покладено обов'язок відшкодувати заподіяну шкоду в повному розмірі.

В.заперечував, вказуючи на те, що прилад він зіпсував ненавмисно, крім того, йому за це вже оголошено догану, а застосування двох стягнень за один проступок - незаконне. На цій підставі В., минаючи КТС, звернувся до суду.

Яке рішення слід прийняти стосовно цієї справи.

Задача 3.

Студент 4 курсу медичного університету Д. Звернувся до провідного юриста за місцем проживання для роз'яснення питання про правову оцінку відносин між ним і торговельною фірмою, куди він влаштувався працювати працівником торгівлі. Д. також попросив роз'яснити, чи має право директор фірми

встановити йому почасову оплату, оскільки основну частину роботи він виконує вдома, а на фірмі працює лише декілька годин. Директор фірми наполягає на тому, що Д. працює за сумісництвом, тому не має права на почасову оплату і повинен перебувати на роботі повний робочий день.

Дайте правовий аналіз ситуації.

Теми рефератів, повідомлень:

1. Оплата праці працівників охорони здоров'я у разі відхилення від нормальних умов праці.
2. Матеріальна відповідальність у закладах охорони здоров'я.
3. Охорона праці в закладах охорони здоров'я. Юридична відповідальність медичних працівників за порушення законодавства про охорону праці.

Література для рефератів, повідомлень:

Нормативна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. / Відомості Верховної Ради України – 1996, - № 30. - 141 с.
2. Кодекс законів про працю України; / Кодекс законів про працю України з постатейними матеріалами / Відп. ред. В.М. Вакуленко, О.П. Товстенко, - К.; Юрінком Інтер, 2005, - 1040 с.
3. Закон України «Про організацію трудових відносин в умовах воєнного стану» від 15 березня 2022 року № 2136

Навчальна :

Основи права і законодавства в охороні здоров'я - Підручник Л.Є. Братанюк, 2010 Медицина 205 с.

Основи права України – Навчальний посібник для медичних закладів освіти О.І. Комаров 2004 Здоров'я 163 с.

Охорона праці в лікувально-профілактичних закладах-безпека життєдіяльності – навчальний посібник В. Тарасюк 2010 Медицина 5с.

Допоміжна:

Охорона праці у медицині та фармакології / В.М. Мороз, І.В. Сергета, Н.М. Фецук, - Вінниця; Нова книга, 2005, - 544с.

Методичні вказівки № 6

до виконання самостійної позааудиторної роботи здобувачів освіти

Тема: _Основи кримінального права. Кримінальна відповідальність в охороні здоров'я. Злочини проти життя і здоров'я населення : поняття та види.

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ: Основним об'єктом злочинів в системі охорони здоров'я є життя і здоров'я людини, додатковим – встановлений законодавством порядок надання громадянам медичної допомоги. Згідно із законодавством кримінальна відповідальність і покарання настають лише за скоєні злочини. Основними засадами застосування кримінальної відповідальності є: законність, справедливість, доцільність, швидкість та невідворотність. Для вирішення питань про кримінальну відповідальність медичних працівників за професійні злочини слідчим органам та органам правосуддя необхідно з'ясувати, чи мали місце такі обставини:

- Неправильність або несвоєчасність надання медичної допомоги, а у випадках її ненадання – наявність чи відсутність на те поважних причин і небезпечного для життя стану хворого під час ненадання допомоги;
- Настання смерті або завдання серйозної шкоди здоров'ю потерпілого;
- Причинний зв'язок між перерахованими діями (бездіяльністю) медичних працівників і зазначеними несприятливими наслідками;
- Наявність вини медичного працівника;
- Причини та умови, що сприяли скоєнню злочину.

Відповідно законодавства України медичні працівники підлягають кримінальній відповідальності за професійні злочини, їх більше 30.

Після вивчення освітньої компоненти здобувачі освіти повинні володіти компетенціями:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК. 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуацій, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

Програмні результати навчання (РН)

РН. 3. Застосовувати основні положення законодавств в охороні здоров'я.
РН. 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

**Навчальна мета:
Здобувачі освіти повинні знати :**

1. Кримінально правові наслідки евтаназії.
2. Злочини проти життя та здоров'я особи.
3. Злочини проти здоров'я особи : поняття та наслідки.

Здобувачі освіти повинні вміти :

1. Своєчасно та правильно виявляти, перевіряти та оцінювати злочини в галузі охорони здоров'я, фактичні обставини, які виникають у процесі практичної діяльності та життя;
2. Приймати законні, обґрунтовані та доцільні рішення з усіх питань, які виникають повсякденно в реальному житті.

Зміст теми:

1. Кримінально- правові наслідки евтаназії.
 - поняття евтаназії;
 - види евтаназії;
2. Злочини проти життя і здоров'я особи.
 - різні види вбивств – ст..115,116,117,118;-
 - умисні тілесні ушкодження – ст.. 121,122,125,128;
 - різновиди зараження небезпечними хворобами – ст..130,131,133;
 - незаконні аборти чи примушення до аборту - ст.134,
 - незаконна лікувальна діяльність - ст.. 138;
 - ненадання допомоги хворому медичним працівником – ст..139;
 - захоплення заручника – ст..147 ;
 - торгівля людьми – ст.149 ;

- зґвалтування –ст.152; та ін..

3. Злочини медичних працівників (професійні злочини)

Ст. 131- неналежне виконання професійних обов'язків,що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншою невиліковною інфекційною хворобою;

Ст.132 – розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншою невиліковною інфекційною хворобою;

Ст.134 – Незаконне проведення абортів ;

Ст. 138 –Незаконну лікувальну діяльність ;

Ст. 139 –Ненадання допомоги хворому медичним працівником;

Ст.140 -Неналежне виконання професійних обов'язків медичним чи фарм. працівником;

Ст.141- Порухення прав пацієнта;

Ст.142- Незаконне проведення дослідів над людиною;

Ст.143- Порухення встановленого порядку трансплантації органів або тканин людини;

Ст.144- Насильницьке донорство;

Ст.145- Незаконне розголошення лікарської таємниці;

Ст.151- Незаконне вміщення до психіатричного закладу;

Ст.184- Порухення прав на безоплатну медичну допомогу;

Ст.236- Порухення прав екологічної безпеки;

Ст.237- Невжиття заходів щодо ліквідації екологічного забруднення;

Ст.238- Приховування або перекручування відомостей про екологічний стан або захворюваність населення;

Ст.308-309;311-314; 318-321- злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їхніх аналогів, або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення;

Ст. 366- Службове підроблення;

Ст.367- Службова недбалість;

Ст.325- Порухення правил боротьби з епідеміями.

Рекомендована література

Нормативна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. / Відомості Верховної Ради України – 1996,- № 30.- 141 с.

2.Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р./Відомості Верховна Рада України-2001,- № 25-26 -131с.

Навчальна :

1.Основи права і законодавства в охороні здоров'я -Підручник
Л.Є.Братанюк,2010 Медицина 244 с.

2.Основи права України – Навчальний посібник для медичних закладів освіти
О.І.Комаров 2004 Здоров'я 245 с

Допоміжна:

1.Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський колектив:В.П.Пастухов,В.Ф.Пеньківський та ін..2005,- Алерта 352с.

Карта для самостійної роботи з літературою з теми «Основи кримінального права».

Основні завдання	Вказівки
Вивчити основні терміни та поняття:	<i>Кримінальне право, кримінальне законодавство ,злочин ,протиправність діяння, об'єкт злочину ,суб'єкт злочину ,кримінальна відповідальність, злочинне діяння, покарання, закінчений замах, примусове лікування, співучасть у злочині, евтаназія, крайня необхідність, обмеження волі.</i>
Скласти тезисний конспект за планом:	<i>1.Кримінально- правові наслідки евтаназії. - поняття евтаназії; - види евтаназії;</i>

2. Злочини проти життя і здоров'я особи.

- різні види вбивств – ст..115,116,117,118;-
- умисні тілесні ушкодження – ст.. 121,122,125,128;
- різновиди зараження небезпечними хворобами – ст..130,131,133;
- незаконні аборти чи примушення до абортів - ст.134,
- незаконна лікувальна діяльність - ст.. 138;
- ненадання допомоги хворому медичним працівником – ст..139;
- захоплення заручника – ст..147 ;
- торгівля людьми – ст.149 ;
- звалтування –ст.152; та ін..

3. Злочини медичних працівників (професійні злочини)

Ст. 131- неналежне виконання професійних обов'язків, що спричинило зараження особи вірусом імунодефіциту людини чи іншою невиліковною інфекційною хворобою;

Ст.132 – розголошення відомостей про проведення медичного огляду на виявлення зараження вірусом імунодефіциту людини чи іншою невиліковною інфекційною хворобою;

Ст.134 – Незаконне проведення абортів

Ст. 138 –Незаконна лікувальна діяльність ;

Ст. 139 –Ненадання допомоги хворому медичним працівником;

Ст.140 -Неналежне виконання професійних обов'язків медичним чи фарм. працівником;

Ст.141- Порушення прав пацієнта;

Ст.142- Незаконне проведення дослідів над людиною;

Ст.143- Порушення встановленого порядку трансплантації органів або тканин людини;

Ст.144- Насильницьке донорство;

Ст.145- Незаконне розголошення лікарської таємниці;

Ст.151- Незаконне вміщення до психіатричного закладу;

Ст.184- Порушення прав на безоплатну медичну допомогу;

Ст.236- Порушення прав екологічної безпеки;

Ст.237- Невжиття заходів щодо ліквідації екологічного забруднення;

Ст.238- Приховування або перекручування відомостей про екологічний стан або захворюваність населення;

Ст.308-309;311-314; 318-321- злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їхніх аналогів, або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення;

Ст. 366- Службове підроблення;

Ст.367- Службова недбалість;

Ст.325- Порушення правил боротьби з епідеміями.

Завдання 1. Питання для самоконтролю

1. Розкрийте поняття, систему, принципи і завдання кримінального права України.
 2. Дайте загальну характеристику Кримінального кодексу України.
 3. Дайте визначення поняття «злочин». Вкажіть його види.
 4. Розкрийте поняття та елементи складу злочину.
 5. Дайте визначення поняття «покарання». Вкажіть його види.
 6. У чому полягають особливості кримінальної відповідальності та покарання неповнолітніх?
 7. Розкрийте поняття «стадії скоєння злочину», їх види і значення.
 8. Дайте визначення співучасті в злочині.
 9. Вкажіть та охарактеризуйте обставини, що виключають злочинність діяння.
 10. Розкрийте поняття множинності злочинів та його форм.
-

Теми рефератів та повідомлень:

- 1.Кримінально-правові наслідки евтаназії.
- 2.Злочини проти життя та здоров'я особи.
- 3.Злочини проти здоров'я населення: поняття ознаки.

Література для рефератів та повідомлень:

Нормативна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. / Відомості Верховної Ради України – 1996,- № 30.- 141 с.
- 2.Кримінальний кодекс України від 5 квітня 2001 р../Відомості Верховна Рада України-2001,- № 25-26 -131с.

Навчальна :

- 1.Основи права і законодавства в охороні здоров'я -Підручник
Л.Є.Братанюк,2010 Медицина 244 с.
- 2.Основи права України – Навчальний посібник для медичних закладів освіти
О.І.Комаров 2004 Здоров'я 245 с

Допоміжна:

- 1.Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський
колектив:В.П.Пастухов,В.Ф.Пеньківський та ін..2005,- Алерта 352с.
- 2.Основи правознавства- Навчальний посібник
В.П.Пастухов,В.Ф.Пеньківський,М.Ю.Наум 2000,- Знання 381 с..

Методичні вказівки №7

до виконання самостійної позааудиторної роботи здобувачів освіти

Тема: *Основи сімейного права України. Медико-правові проблеми штучного запліднення. Роль медичних працівників у правовому та медичному регулюванні сімейних відносин.*

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ: *Питання штучного запліднення та імплантації ембріона вирішується в Україні чинним законодавством, у тому числі на підставі ст. 48 Основ законодавства України про охорону здоров'я. Застосування штучного запліднення та імплантації ембріона здійснюється згідно з умовами та порядком установленими Міністерством охорони здоров'я України, на прохання дієздатної жінки, з якою проводиться така дія, за наявності письмової згоди подружжя й умов забезпечення анонімності донора та збереження лікарської таємниці. Розкриття анонімності донора може бути здійснено в порядку передбаченому законодавством. Діти, народжені внаслідок штучного запліднення чи імплантації ембріона мають ті самі права і обов'язки, що і законнароджені діти таких батьків.*

Після вивчення освітньої компоненти здобувачі освіти повинні володіти компетенціями:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК. 1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці

СК. 7. Здатність до вміння обирати обгрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуацій, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК. 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

Програмні результати навчання (РН)

РН. 3. Застосовувати основні положення законодавств в охороні здоров'я.

РН. 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

Навчальна мета

Здобувачі освіти повинні знати :

1. Головні загальнотеоретичні поняття сімейного права, його тлумачення та категорії.
2. Завдання, мету та основні положення (принципи) відповідно до яких здійснюється сімейні правовідносини в Україні.
3. Основні правила та процедури прийняття рішень та складання для їх закріплення відповідних документів з усіх питань, що виникають під час їх розгляду.
4. Медико- правові проблеми штучного запліднення.

Здобувачі освіти повинні вміти :

1. Своєчасно та правильно виявляти, перевіряти та оцінювати злочини в галузі охорони здоров'я, фактичні обставини, які виникають у процесі практичної діяльності та життя;
2. Приймати законні, обґрунтовані та доцільні рішення з усіх питань, які виникають повсякденному реальному житті.

Зміст та план вивчення теми:

1. Що означає право пацієнта на достовірну інформацію та право на ознайомлення з відповідними медичними документами.
2. Що означає поняття інформована згода пацієнта .
3. Суть моделі акушерської допомоги, що зорієнтована на сім'ю.
4. Як здійснюється організація медичного обслуговування послуги з планування сім'ї та охорони репродуктивного здоров'я жінкам.
(ПМСД, КАГД, САГД).
5. Що означає штучна інсемінація.
6. Штучне запліднення, його правові основи.
7. Сутність сурогатного материнства.
8. Регулювання відносин сурогатного материнства нормами чинного законодавства України.
9. Удосконалення правового регулювання сурогатного материнства в Україні.

Карта для самостійної роботи з літературою з теми «Сімейне право»

<p>Вивчити основні терміни та поняття з теми:</p> <p>Скласти тезисний конспект за планом:</p>	<p><i>Батьківство; материнство; планування сім'ї; центр планування сім'ї; репродуктивне здоров'я; медико-генетичні центри, кабінети.</i></p> <p><i>1. Що означає право пацієнта на достовірну інформацію та право на ознайомлення з відповідними медичними документами.</i></p> <p><i>2. Що означає поняття інформована згода пацієнта .</i></p> <p><i>3. Суть моделі акушерської допомоги, що зорієнтована на сім'ю.</i></p> <p><i>4. Як здійснюється організація медичного обслуговування послуги з планування сім'ї та охорони репродуктивного здоров'я жінкам. (ПМСД, КАГД, САГД).</i></p> <p><i>5. Що означає штучна інсемінація.</i></p> <p><i>6. Штучне запліднення, його правові основи.</i></p> <p><i>7. Сутність сурогатного материнства.</i></p> <p><i>8. Регулювання відносин сурогатного материнства нормами чинного законодавства України.</i></p>	
---	--	--

	9. Удосконалення правового регулювання сурогатного материнства в Україні.	
--	---	--

Нормативна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. / Відомості Верховної Ради України – 1996,- № 30.- 141 с.
2. Сімейний кодекс України.- К.; Атака, 2002.- 80 с.

Навчальна :

1. Основи права і законодавства в охороні здоров'я - Підручник Л.Є.Братанюк, 2010 Медицина 340 с.
2. Основи права України – Навчальний посібник для медичних закладів освіти О.І.Комаров 2004 Здоров'я 205 с.

Допоміжна:

1. Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський колектив: В.П. Пастухов, В.Ф. Пеньківський та ін..2005,- Алерта 352с.
2. Основи правознавства - Навчальний посібник В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський, М.Ю.Наум 2000,- Знання 381 с.

Матеріали для самоконтролю:

Завдання 1.

1. Проблемне питання:

З якими морально-етичними та правовими проблемами зіткнулася трансплантологія як наука в Україні в період переходу з етапу експериментальних досліджень до практичної медицини.

Що таке моральне донорство.

Хто такі живі донори.

Теми рефератів, повідомлень:

1. Медико- правові проблеми штучного запліднення.
2. Право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування.

Література для рефератів:

Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський колектив: В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський та ін..2005,- Алерта 352с.

Основи правознавства- Навчальний посібник В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський, М.Ю.Наум 2000,- Знання 381 с..

Методичні вказівки №8
до виконання самостійної позааудиторної роботи здобувачів освіти

Тема **Основи права соціального захисту. Медичне обслуговування – одна з форм соціального забезпечення.**

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ: *Право соціального забезпечення – система правових норм, які регулюють суспільні відноси з матеріального забезпечення, з надання соціальних послуг за рахунок спеціально створених фінансових джерел особам, що зазнали соціального ризику. Право на охорону здоров'я з поміж інших є найпоширенішим : воно включає право на медичну допомогу, право на медичне страхування. Тобто право на медичну допомогу є відносно самостійним. Вирізняють права та обов'язки громадян у сфері охорони здоров'я і відповідно, обов'язки держави щодо його забезпечення. Медичне обслуговування – це господарська діяльність або господарче забезпечення в межах господарської компетенції з виконання робіт і послуг, пов'язаних із виробництвом медичних протезів,, а також санітарно- профілактичних, лікувально - профілактичних, фізкультурно-оздоровчих, санаторно-курортних, санітарно-гігієнічних, санітарно- протиепідемічних, науково-медичних послуг за державним завданням, державним замовленням або за господарсько-правовими договорами з посиленням публічним інтересом на користь третіх осіб (пацієнтів), спрямована на зміну або збереження фізичного або психічного здоров'я, або для отримання споживчої користі пацієнтом, не завжди спрямованої на збереження здоров'я.*

Конституційне положення про те, що громадяни мають право на соціальний захист у старості, у разі хвороби, повної чи часткової втрати працездатності, а також втрати годувальника, визначає суть пенсійного забезпечення, правові засади якого створені Законом України « Про пенсійне забезпечення » від 5 листопада 1991 року із подальшими доповненнями.

Ст. 46 Конституції України визначає право особи на соціальний захист за рахунок бюджетних коштів. Цей вид соціального забезпечення отримав назву «державна соціальна допомога».

Після вивчення освітньої компоненти здобувачі освіти повинні володіти компетенціями:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК. 1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці

СК. 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуацій, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК. 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

Програмні результати навчання (РН)

РН. 3. Застосовувати основні положення законодавств в охороні здоров'я.

РН. 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

Навчальна мета:

Здобувачі освіти повинні знати :

1. Головні загальнотеоретичні поняття права соціального захисту, його поняття та категорії;

2. Завдання, мету та основні принципи відповідно до яких здійснюються соціальні правовідносини в Україні.

3. Види соціального забезпечення.

4. Право на охорону здоров'я, медичну допомогу та медичне страхування.

5. Види державних пенсій.

6. Допомоги : поняття та види.

Здобувачі освіти повинні вміти :

1. Своєчасно та правильно виявляти, перевіряти та оцінювати злочини в галузі охорони здоров'я, фактичні обставини, які виникають у процесі практичної діяльності та життя;

2. Приймати законні, обґрунтовані та доцільні рішення з усіх питань, які виникають повсякденному реальному житті.

3. Набути твердих навичок використання отриманих знань у стандартних ситуаціях - під час виконання практичних вправ, розв'язання задач, аналізу навчальних тестів, що дасть змогу орієнтуватися в реальних життєвих ситуаціях і приймати правильне рішення.

3.2. Зміст теми:

1. Медичне обслуговування – одна з форм соціального забезпечення.
2. Основні принципи медичного права.
3. Основні компоненти забезпечення якості медичного обслуговування.
4. Основні механізми забезпечення якості медичного обслуговування.
5. Види державних пенсій:
 - трудові пенсії (за віком; у разі втрати годувальника; за вислугу років; у разі втрати годувальника)
 - соціальні пенсії (непрацездатним особам за відсутності права на трудову пенсію)
6. Допомоги : поняття, види.
7. Державна допомога сім'ям з дітьми.
8. Допомога в зв'язку з вагітністю та пологами.
9. Допомога на догляд за дитиною до досягнення нею трирічного віку;
10. Допомога на дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням;
11. Допомога на дітей одиноким матерям;
12. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям;
13. Державна соціальна допомога інвалідам з дитинства та дітям – інвалідам;
14. Призначення субсидій для оплати житлово-комунальних посл

Рекомендована література

Нормативна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. / Відомості Верховної Ради України – 1996,- № 30.- 141 с.
2. Закон України від 21 березня 1991 року « Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» / Відомості Верховної Ради України – 1991.- № 21
3. Закон України від 9 липня 2003 р. « Про загальнообов'язкове державне страхування» / Відомості Верховної Ради України – 2003.- № 19
4. Закон України від 9 липня 2003 р. « Про недержавне пенсійне забезпечення» / Відомості Верховної Ради України- 2003- № 19

Навчальна :

*Основи права і законодавства в охороні здоров'я - Підручник
Л.Є.Братанюк, 2010 Медицина 387 с.*

*Основи права України – Навчальний посібник для медичних закладів освіти
О.І.Комаров 2004 Здоров'я 208 с.*

Допоміжна:

*Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський
колектив: В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський та ін.. 2005,- Алерта 352с.*

*Основи правознавства - Навчальний посібник
В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський, М.Ю.Наум 2000,- Знання 381 с.*

Карта для самостійної роботи з літературою з теми Основи права соціального захисту.

Основні завдання	Вказівки
Вивчити основні терміни та поняття: Скласти тезисний конспект за планом.	<i>Соціальне забезпечення ;соціальні послуги;соціальне обслуговування;медичне обслуговування;трудові пенсії;соціальні пенсії:здоров'я ;допомога;охорона здоров'я ;соціальне страхування;соціальна пільга;соціальний захист.</i> <i>1.Медичне обслуговування – одна з форм соціального забезпечення.</i> <i>2. Основні принципи медичного права.</i> <i>3. Основні компоненти забезпечення якості медичного обслуговування.</i> <i>4.Основні механізми забезпечення якості медичного обслуговування.</i> <i>5.Види державних пенсій:</i> <i>- трудові пенсії (за віком; у разі втрати годувальника; за вислугу років; у разі втрати годувальника)</i>

	<p>- соціальні пенсії (непрацездатним особам за відсутності права на трудову пенсію)</p> <p>6.Допомоги : поняття, види.</p> <p>7. Державна допомога сім'ям з дітьми.</p> <p>8.Допомога в зв'язку з вагітністю та пологами.</p> <p>9.Допомога на догляд за дитиною до досягнення нею трирічного віку;</p> <p>10.Допомога на дітей, які перебувають під опікою чи піклуванням;</p> <p>11.Допомога на дітей одиноким матерям;</p> <p>12. Державна соціальна допомога малозабезпеченим сім'ям;</p> <p>13.Державна соціальна допомога інвалідам з дитинства та дітям –інвалідам;</p> <p>14. Призначення субсидій для оплати житлово-комунальних послуг;</p>
--	--

Матеріали для самоконтролю:

Завдання 1.

1. Що таке право соціального захисту?
- 2.Які Ви знаєте джерела права соціального захисту?
- 3.Які Ви знаєте види соціального забезпечення?
- 4.Назвіть основні права та обов'язки громадян у галузі охорони здоров'я .
- 5.Які Ви знаєте нормативно- правові акти, що спрямовані на забезпечення прав громадян на охорону здоров'я і медико- санітарне обслуговування?

6. У яких випадках призначають пенсію за вислугу років?
7. У чому полягає державний захист сім'ї та дитинства?
8. Які види пенсій належать до категорій обов'язкових?
9. Охарактеризуйте допомоги та їх види.

Теми рефератів, повідомлень:

1. Медичне обслуговування – одна з форм соціального забезпечення.
2. Види державних пенсій. Допомоги : поняття , види.

Література для рефератів.

Нормативна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. / Відомості Верховної Ради України – 1996,- № 30.- 141 с.
2. Закон України від 21 березня 1991 року « Про основи соціальної захищеності інвалідів в Україні» / Відомості Верховної Ради України – 1991.- № 21
3. Закон України від 9 липня 2003 р. « Про загальнообов'язкове державне страхування» /Відомості Верховної Ради України – 2003.- № 19
4. Закон України від 9 липня 2003 р. « Про недержавне пенсійне забезпечення» /Відомості Верховної Ради України- 2003- № 19

Навчальна :

*Основи права і законодавства в охороні здоров'я -Підручник
Л.Є.Братанюк,2010 Медицина 387 с.*

*Основи права України – Навчальний посібник для медичних закладів освіти
О.І.Комаров 2004 Здоров'я 208 с.*

Допоміжна:

*Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський
колектив:В.П.Пастухов,В.Ф.Пеньківський та ін..2005,- Алерта 352с.*

*Основи правознавства - Навчальний посібник
В.П.Пастухов,В.Ф.Пеньківський,М.Ю.Наум 2000,- Знання 381 с..*

Методичні вказівки № 9

до виконання самостійної поза аудиторної роботи здобувачів освіти

Тема: Основи фінансового права України . Державна система медичної допомоги. Приватна медична практика як вид спеціальної підприємницької діяльності.

АКТУАЛЬНІСТЬ ТЕМИ. Фінансове право регулює певну сферу державного управління, пов'язану з розподілом і перерозподілом національного доходу країни. У цих відносинах проявляється організаційна роль органів державної влади й місцевого самоврядування, тому за характером вони владно майновими. У фінансовому праві використовують метод впливу держави на суб'єктів фінансово - правових відносин. Фінансування системи охорони здоров'я здійснюється за рахунок Державного бюджету України, бюджету Республіки Крим, бюджетів місцевого та регіонального самоврядування, фондів медичного страхування, благодійних фондів та будь яких інших джерел не заборонених законодавством. Одним з принципів реформування системи охорони здоров'я є розвиток економічних відносин багатокладної системи охорони здоров'я, тобто створення поряд з державною безоплатною системою охорони здоров'я розвинутого приватного сектора. **Приватна система охорони здоров'я** – це сукупність об'єктів охорони здоров'я, що здійснюють приватну медичну діяльність.

Приватна медична діяльність- це діяльність із надання медичної допомоги, що здійснюють суб'єкти приватної системи охорони здоров'я.

Приватні медичні організації – це комерційні та некомерційні організації, майно яких перебуває у приватній та інших, окрім державної, формах власності. У статутах таких організацій зазначено, що медична діяльність є для них основною.

Після вивчення освітньої компоненти здобувачі освіти повинні володіти компетенціями:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК. 1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці

СК. 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуацій, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК. 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

Програмні результати навчання (РН)

РН. 3. Застосовувати основні положення законодавств в охороні здоров'я.

РН. 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

Навчальна мета:

Здобувачі освіти повинні знати :

1. Головні загальнотеоретичні поняття фінансового права , його зміст та категорії;

2. Завдання, мету та основні принципи відповідно до яких здійснюються фінансування в Україні.

3. Особливості фінансування медичної галузі.

4. Приватна медицина її суть.

Здобувачі освіти повинні вміти :

1. Правильно вибирати та аналізувати правові норми в процесі їх практичного застосування.

2. Приймати законні, обґрунтовані та доцільні рішення з усіх питань, які виникають у повсякденному реальному житті.

3. Набути твердих навичок використання отриманих знань у стандартних ситуаціях - під час виконання практичних вправ, розв'язання задач, аналізу навчальних тестів, що дасть змогу орієнтуватися в реальних життєвих ситуаціях і приймати правильне рішення.

Зміст теми:

1. Система оподаткування в Україні.

2. Види податків в Україні.

3. Благодійні надходження : основні поняття та види.

4. Державна система медичної допомоги, її фінансування.

5. Структура система охорони здоров'я в Україні.
6. Структура лікувально-профілактичної допомоги в Україні.
7. Структура охорони здоров'я матері і дитини.
8. Мережа закладів охорони здоров'я України.
9. Фінансування системи охорони здоров'я.
10. Схема руху фінансових коштів.
11. Розвиток лікувальних закладів усіх форм власності.

Рекомендована література

Нормативна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. / Відомості Верховної Ради України – 1996,- № 30.- 141 с.
2. Бюджетний Кодекс України / Відомості Верховної Ради України, - 2001.- № 37 – 38 = 189 с.
3. Закон України від 4 грудня 1990 р. « Про державну податкову службу в Україні» / Відомості Верховної Ради України – 1991 - № 6 – 37.
4. Закон України від 28 червня 1991 р. « Про систему оподаткування» // Відомості Верховної Ради України – 1991 - №1. 510с.

Навчальна :

*Основи права і законодавства в охороні здоров'я - Підручник
Л.Є.Братанюк, 2010 Медицина 387 с.*

*Основи права України – Навчальний посібник для медичних закладів освіти
О.І.Комаров 2004 Здоров'я 208 с.*

Зюнькін А.Г. Фінансове право : Опорний конспект лекцій. К., МАУП 2003.- 150 с.

Допоміжна:

1. Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський колектив: В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський та ін.. 2005,- Алерта 352с.
2. Основи правознавства- Навчальний посібник В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський ,М.Ю.Наум 2000,- Знання 381 с.
3. Фінансове право ; навч. посібник,- К.; Юринком Інтер 2003, - 528с.

Карта для самостійної роботи з літературою з теми Основи права соціального захисту.

<p>Вивчити основні терміни та поняття:</p> <p>Скласти тезисний конспект за планом.</p>	<p><i>Фінансове право; бюджет; бюджетна система; бюджетний кодекс; бюджетний процес; бюджетний устрій; система оподаткування; податок; податкове право; єдиний податок; гуманітарна допомога; грант; благодійництво.</i></p> <p><i>1. Бюджет і бюджетна система.</i></p> <p><i>2. Система оподаткування в Україні.</i></p> <p><i>3. Благодійні надходження. Основні поняття та види.</i></p> <p><i>4. Державна система медичної допомоги, її фінансування.</i></p> <p><i>5. Фінансування системи охорони здоров'я.</i></p> <p><i>6. Розвиток лікувальних закладів усіх форм власності.</i></p>
--	--

Матеріали для самоконтролю:

Завдання 1.

Що таке бюджетний процес?

Показники яких бюджетів входять до зведеного бюджету України?

Які установи та організації повністю утримуються за рахунок державного бюджету чи місцевого бюджету?

Охарактеризуйте державну систему медичної допомоги.

Охарактеризуйте особливості фінансування медичної галузі.

Приватна медицина та її суть.

Завдання 2.

Ситуаційні задачі.

Задача 1.

Під час перевірки одного з підприємств державною податковою адміністрацією було виявлено, що бухгалтерський облік не ведеться з порушенням встановленого порядку, мають місце перекручення бухгалтерських

звітів, які у свою чергу подаються несвоєчасно і не за встановленою формою. З'ясувалося, що все це відбулося з вини заступника директора з економіки та головного бухгалтера.

В якому розмірі в цьому випадку можуть бути накладені адміністративні штрафи на цих посадових осіб.

Задача 2.

Під час проведення ревізії, при перевірці приміщення каси, у сейфі, де зберігаються готівка, цінні папери та інші бланки суворої звітності, було виявлено грошей на суму, яка перевищувала суму, вказану в залишку, виведеному в касовій книзі на момент проведення перевірки.

Які дії ревізора в цьому разі повинні мати місце, у тому числі і щодо грошей?

Завдання 3

Продовжіть думку

Предметом фінансового права є суспільні відносини, що виникають у процесі здійснення державою мобілізації, розподілу і витрачання централізованих та децентралізованих.....

Теми рефератів, повідомлень:

- 1. Приватна медична практика, як вид спеціальної медичної діяльності. Припинення приватної медичної практики.*
- 2. Фінансування системи охорони здоров'я.*

Література для реферату.

1. Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський колектив: В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський та ін.. 2005,- Алерта 352с.

2. Основи правознавства- Навчальний посібник В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський, М.Ю.Наум 2000,- Знання 381 с.

3. Фінансове право ; навч.посібник,- К.; Юрінком Інтер 2003, - 528с.

Методична вказівка № 9

до виконання самостійної поза аудиторної роботи здобувачів освіти

Тема Основи господарського права України . Приватна медична практика як вид спеціальної підприємницької діяльності.

Актуальність теми :Господарська діяльність суб'єктів господарювання з медичної практики, відповідно до Закону України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності, підлягає обов'язковому ліцензуванню. Такими суб'єктами господарювання є: зареєстрована в установленому законодавством порядку юридична особа незалежно від її організаційно- правової форми та форми власності, яка проводить господарську діяльність; органи державної влади й органи місцевого самоврядування; фізична особа –суб'єкт підприємницької діяльності (порядок державної реєстрації юридичних фізичних осіб – підприємців регламентується Законом України «Про державну реєстрацію фізичних і юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців», який набув чинності 1 липня 2004 р.

Після вивчення освітньої компоненти здобувачі освіти повинні володіти компетенціями:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК. 1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці

СК. 7. Здатність до вміння обирати обґрунтовані рішення в стандартних клінічних ситуацій, спираючись на здобуті компетентності та нести відповідальність відповідно до законодавства.

СК. 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.

Програмні результати навчання (РН)

РН. 3. Застосовувати основні положення законодавств в охороні здоров'я.

РН. 7. Застосовувати паліативну компетентність при роботі з пацієнтами, їх оточенням, медичними та соціальними працівниками під час здійснення професійної діяльності.

Навчальна мета:

Здобувачі освіти повинні знати :

1. Головні загальнотеоретичні поняття господарського права , його зміст та категорії;
2. Підприємницька діяльність в Україні.
3. Види підприємницької діяльності.
4. Приватна медична практика як вид спеціальної медичної діяльності.
5. Припинення приватної медичної практики.

Здобувачі освіти повинні вміти :

1. Правильно вибрати та аналізувати правові норми в процесі їх практичного застосування.
2. Приймати законні, обґрунтовані та доцільні рішення з усіх питань, які виникають у повсякденному реальному житті.
3. Набути твердих навичок використання отриманих знань у стандартних ситуаціях - під час виконання практичних вправ, розв'язання задач, аналізу навчальних тестів, що дасть змогу орієнтуватися в реальних життєвих ситуаціях і приймати правильне рішення.

Зміст теми:

1. Головні загальнотеоретичні поняття господарського права , його зміст та категорії;
2. Підприємницька діяльність в Україні. Ознаки підприємницької діяльності та принципи.
3. Види підприємницької діяльності.
4. Приватна медична практика як вид спеціальної медичної діяльності.
5. Припинення приватної медичної практики.

Рекомендована література

Нормативна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. / Відомості Верховної Ради України – 1996,- № 30.- 141 с.
2. Господарський Кодекс України від 16 січня 2003р. / Відомості Верховної Ради України, - 2003.- № 37 – 38 = 189 с.

3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003р./ *Голос України* -2003- 12 березня.

4.Закон України від 28 червня 1991 р. « Про підприємництво» //Відомості Верховної Ради України-1991.-№14- 168 с.

5.Закон України від 15 травня 2003 р. № 755- IV «Про державну реєстрацію юридичних і фізичних осіб – підприємців» Відомості Верховної Ради України - 2003.- № 31-32 -263 с.

Навчальна :

Основи права і законодавства в охороні здоров'я - Підручник Л.Є.Братанюк,2010 Медицина 387 с.

Основи права України – Навчальний посібник для медичних закладів освіти О.І.Комаров 2004 *Здоров'я* 208 с.

Болотіна Н.В. Медичне право у системі права України/ Право України.- 1999.- №7.- С.116- 121.

Допоміжна:

1.*Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський колектив:В.П.Пастухов,В.Ф.Пеньківський та ін..2005,- Алерта 352с.*

2.*Основи правознавства- Навчальний посібник В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський ,М.Ю.Наум 2000,- Знання 381 с.*

3.*Булгакова І.В. Господарське законодавство України : посібник- К.; Прецедент 2006.- 141 с.*

3.4. Карта для самостійної роботи з літературою з теми Основи права соціального захисту.

Основні завдання	Вказівки
Вивчити основні терміни та поняття:	<i>Господарське право;господарська діяльність;підприємець;підприємство;підприємництво;підприємницька діяльність;господарські правовідносини;економічна свобода; принципи підприємництва;медична практика;народна медицина;ліцензія; реорганізація;ліквідація.</i>
Скласти тезисний	<i>1.Головні загальнотеоретичні поняття господарського права , його зміст та категорії;</i>

<p>конспект за планом.</p>	<p>2. Підприємницька діяльність в Україні.</p> <p>3. Види підприємницької діяльності.</p> <p>4. Назвіть принципи підприємницької діяльності.</p> <p>5. Які види підприємств можуть утворюватися в Україні.</p> <p>6. Які ліцензійні умови провадження господарської діяльності з медичної практики?</p> <p>7. Приватна медична практика як вид спеціальної медичної діяльності. Перерахуйте кваліфікаційні вимоги до суб'єктів господарювання, які здійснюють медичну практику.</p> <p>8. Обґрунтуйте спеціальні та особливі вимоги до суб'єктів господарювання, що здійснюють медичну практику.</p> <p>9. Припинення приватної медичної практики.</p>
-----------------------------------	--

Матеріали для самоконтролю:

Завдання 1.

Продовжіть думку

1. Підставами виникнення господарських зобов'язань є....

2. Підприємництво – це ...

3. Розрізняють такі договірні господарські правопорушення.....

4. Розрізняють такі недоговірні господарські правопорушення.....

5. Згідно зі ст. 133 ГКУ, основу правового режиму майна суб'єктів господарювання, на якій базується їх господарська діяльність, становлять право власності та інші майнові права, такі, як право господарського відання, а також право оперативного управління.

Право власності – це...

Право господарського відання – це...

Право оперативного управління – це...

Теми рефератів, повідомлень:

- 1. Приватна медична практика, як вид спеціальної медичної діяльності.*
- 2. Припинення приватної медичної практики.*

Література для реферату.

- 1. Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський колектив: В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський та ін..2005,- Алерта 352с.*
- 2. Основи правознавства- Навчальний посібник В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський ,М.Ю.Наум 2000,- Знання 381 с.*
- 3. Вінник О.М. Господарське право : Курс лекцій. - К. ; Атіка, 2005. – 624 с.*

Методичні вказівки № 10

до виконання самостійної поза аудиторної роботи здобувачів освіти

Тема: *Екологічне право : поняття, предмет і джерела. Об'єкти екологічного права.*

Актуальність теми : *Предметом екологічного права є суспільні екологічні відносини, що складаються з приводу використання природних ресурсів та охорони навколишнього середовища. Екологія – наука, що вивчає проблеми взаємодії живих організмів з тим природним середовищем, в якому вони перебувають. Екологія вивчає питання взаємодії людини і природи, взаємодії суспільства і природи, тобто екологічні відносини, які регулюють і охороняють норми права. Система таких норм і складає екологічне право. Екологічне право – це галузь права, яка регулює екологічні суспільні відносини і має забезпечувати раціональне використання природних багатств і охорону навколишнього середовища в інтересах сучасних і майбутніх поколінь.*

Після вивчення освітньої компоненти здобувачі освіти повинні володіти компетенціями:

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК. 1. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК. 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

СК. 1. Здатність до застосування професійних стандартів та нормативно-правових актів у повсякденній медичній практиці

Програмні результати навчання (РН)

РН. 3. Застосовувати основні положення законодавств в охороні здоров'я.

Навчальна мета:

Здобувачі освіти повинні знати :

1. Головні загальнотеоретичні поняття екологічного права , його зміст;

2. Об'єкти екологічного права;.

3. Екологічну експертизу;

4. Роль санітарно-епідеміологічного нагляду.

5. Юридичну відповідальність у галузі екології.

Здобувачі освіти повинні вміти :

1. Правильно вибирати та аналізувати правові норми в процесі їх практичного застосування.

2. Приймати законні, обґрунтовані та доцільні рішення з усіх питань, які виникають у повсякденному реальному житті.

3. Набути твердих навичок використання отриманих знань у стандартних ситуаціях - під час виконання практичних вправ, розв'язання задач, аналізу навчальних тестів, що дасть змогу орієнтуватися в реальних життєвих ситуаціях і приймати правильне рішення.

Зміст теми:

1. Екологічне право: поняття, предмет та джерела.

2. Конституція України в системі джерел екологічного права.

3. Закон як джерело екологічного права. Нормативно правові акти Президента, Кабінету Міністрів, міністерств тв. Інших центральних органів виконавчої влади.

Акти місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.

Міжнародні договори як джерела екологічного права України.

2. Об'єкти екологічного права.

3. Правове забезпечення екологічної безпеки. Поняття екологічного ризику та його місце в системі правовідносин екологічної безпеки.

Правові засади забезпечення екологічної безпеки.

Ядерна та радіаційна безпека в системі екологічного права.

Правові аспекти безпеки при поводженні з генетично-модифікованими організмами.

4. Екологічна експертиза.

5. Роль санітарно-епідеміологічного нагляду. Оскарження актів. Відповідальність за порушення санітарного законодавства.

6. Юридична відповідальність у галузі екології. Адміністративна відповідальність за екологічні правопорушення.

Кримінальна відповідальність за екологічні правопорушення.

Цивільно- правова відповідальність за екологічні правопорушення.

Дисциплінарна відповідальність за екологічні правопорушення.

Рекомендована література:

Нормативна:

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. / Відомості Верховної Ради України – 1996,- № 30.- 141 с.

2. Закон України від 24 червня 2004 р. « Про екологічну мережу України» / Відомості Верховної Ради України – 2004 - № 45 – 502 с.

3. Кодекс України від 27 липня 1994 р. « Про надра» //Відомості Верховної Ради України .1994.№ 36.-340 с.

Навчальна :

Основи права і законодавства в охороні здоров'я - Підручник Л.Є.Братанюк,2010 Медицина 507 с.

Основи права України – Навчальний посібник для медичних закладів освіти О.І.Комаров 2004 Здоров'я 208 с.

Болотіна Н.В. Медичне право у системі права України/ Право України.- 1999.- №7.- С.116- 121.

Допоміжна:

1.Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський колектив:В.П.Пастухов,В.Ф.Пеньківський та ін..2005,- Алерта 352с.

2.Основи правознавства- Навчальний посібник В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський ,М.Ю.Наум 2000,- Знання 381 с.

3.Булгакова І.В. Господарське законодавство України : посібник- К.; Прецедент 2006.- 141 с.

Карта для самостійної роботи з літературою з теми Основи екологічного права.

Основні завдання	Вказівки
<p>Вивчити основні терміни та поняття:</p> <p>Скласти тезисний конспект за планом.</p>	<p><i>Екологія; екологічне право; екологічні правовідносини; екологічна безпека; об'єкти екології; екологічний контроль; екологічне інформування; надра; природокористування;</i></p> <p><i>1. Екологічне право: поняття, предмет та джерела.</i></p> <p><i>2. Конституція України в системі джерел екологічного права.</i></p> <p><i>3. Закон як джерело екологічного права. Нормативно правові акти Президента, Кабінету Міністрів, міністерств тв. Інших центральних органів виконавчої влади.</i></p> <p><i>Акти місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування.</i></p> <p><i>Міжнародні договори як джерела екологічного права України.</i></p> <p><i>2. Об'єкти екологічного права.</i></p> <p><i>3. Правове забезпечення екологічної безпеки. Поняття екологічного ризику та його місце в системі правовідносин екологічної безпеки.</i></p> <p><i>Правові засади забезпечення екологічної безпеки.</i></p> <p><i>Ядерна та радіаційна безпека в системі екологічного права.</i></p> <p><i>Правові аспекти безпеки при поводженні з генетично-модифікованими організмами.</i></p> <p><i>4. Екологічна експертиза.</i></p> <p><i>5. Роль санітарно-епідеміологічного нагляду. Оскарження актів. Відповідальність за порушення санітарного законодавства.</i></p> <p><i>6. Юридична відповідальність у галузі екології.</i></p>

	<p><i>Адміністративна відповідальність за екологічні правопорушення.</i></p> <p><i>Кримінальна відповідальність за екологічні правопорушення.</i></p> <p><i>Цивільно- правова відповідальність за екологічні правопорушення.</i></p> <p><i>Дисциплінарна відповідальність за екологічні правопорушення.</i></p>
--	---

Матеріали для самоконтролю:

Завдання 1.

- 1.Що є предметом екологічного права.*
- 2.Охарактеризуйте екологічні права та обов'язки громадян.*
- 3.Які об'єкти екологічного права ви знаєте?*
- 4.Охарактеризуйте правове забезпечення екологічної безпеки.*
- 5.Назвіть види екологічної експертизи.*
- 6.Які завдання санітарно-епідеміологічного нагляду ?*
- 7.Що є основою юридичної відповідальності в галузі охорони екології?*

Завдання 2.

Тести- тренінги

- 1. Визначте, яка галузь права не є правовою основою охорони природного середовища:*
 - а) земельне право;*
 - б) водне право;*
 - в) лісове господарство;*
 - г) фінансове право.*
- 2. Укажіть, хто є суб'єктом права власності на природні ресурси в Україні:*
 - а) Верховна Рада України;*
 - б) населення, яка проживає на території розташування природних ресурсів;*

в) народ України;

в) Кабінет Міністрів України?

3. Укажіть, що з названого є екологічним обов'язком громадян:

а) одержання в установленому порядку повної і достовірної інформації про стан навколишнього середовища;

б) об'єднання в громадські природоохоронні товариства;

в) участь у затвердженні екологічних програм;

г) дотримання екологічних прав і законних інтересів інших суб'єктів.

4. Укажіть документ, що належить до нормативно-правових актів екологічного законодавства:

а) Закон України «Про природно-заповідний фонд»

б) Закон України «Про зайнятість населення»

в) Житловий кодекс України;

г) Закон України «Про фермерське господарство».

5. Назвіть об'єкти, що не належать до природно-заповідного фонду України:

а) пам'ятники архітектури;

б) заказники;

в) національні природні парки;

г) біосферні заповідники.

6. Укажіть, який орган веде Червону книгу України:

а) екологічне управління при Президентові України;

б) Кабінет Міністрів України;

в) комітет Верховної Ради України з питань ведення Червоної книги України;

г) спеціально уповноважений центральний орган виконавчої влади з питань екології та природних ресурсів?

7. Червона книга офіційно видається на рідше :

а) одного разу на два роки;

б) одного разу на п'ять років;

в) одного разу на десять років;

г) одного разу на двадцять років?

Завдання № 3

За наслідками державної екологічної експертизи експертна комісія склала висновок, який направили інвестиційній фірмі для вжиття термінових заходів щодо запровадження новітніх технологічних процесів і пристроїв, які б виключали негативний вплив на навколишнє середовище та здоров'я людей. Правління фірми розглянуло висновки державної екологічної експертизи на технічній нараді і ухвалило, що запровадження екологічно містких технологічних процесів не передбачено у договорі із замовником – місцевою державною адміністрацією, що потребуватиме значних додаткових коштів та великих кредитних ставок, на які звичайно не погодиться замовник.

На думку правління, висновки державної екологічної експертизи є рекомендаціями, а тому не підлягають обов'язковому виконанню.

Державний інспектор з екологічної безпеки за невиконання вимог висновків державної екологічної експертизи наклав на президента фірми адміністративний штраф у розмірі 20 % вартості об'єкта експертизи, який останній оскаржив у суді.

Визначте коло суспільних правовідносин.

Чи підлягає позов задоволенню?

Теми рефератів, повідомлень:

1. Екологічне право : поняття, предмет, джерела. Об'єкти екологічного права. Правове забезпечення екологічної безпеки. Екологічна експертиза.

2. Роль санітарно - епідеміологічного нагляду. Юридична відповідальність у галузі екології.

Література для реферату.

Навчальна :

Основи права і законодавства в охороні здоров'я - Підручник Л.Є.Братанюк, 2010 Медицина 507 с.

Основи права України – Навчальний посібник для медичних закладів освіти О.І.Комаров 2004 Здоров'я 208 с.

Болотіна Н.В. Медичне право у системі права України/ Право України.- 1999.- №7.- С.116- 121.

Допоміжна:

1. *Основи правознавства – Навчальний посібник Авторський колектив: В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський та ін..2005,- Алерта 352с.*

2. *Основи правознавства- Навчальний посібник В.П.Пастухов, В.Ф.Пеньківський, М.Ю.Наум 2000,- Знання 381 с.*

3. *Булгакова І.В. Господарське законодавство України : посібник- К.; Прецедент 2006.- 141 с.*